

И НИЕ МОЖЕМЪ!

БАЙ СТАНЮ — РЕДАКТОРЪ И ПЖТЕЧКОВЦИТЕ — СЪТРУДНИЦИ

1. ЗИМА

Нѣма вече топло слънце,
нито пѣсни по полето.
Всички въ кѣщи се прибрали,
Отъ зла зима се страхуватъ.
Само на децата малки
весело имъ на сърдцата,
че ще иматъ снѣгъ, пѣрзалки.
Жакъ Бенрой у-къ отъ II отд. Бургасъ

2. ВЕСЕЛИ ДРУГАРИ

Въ стройни хубави редици
и на рамо съ дълги пушки,
се събрали — млада чета
все другарчета врѣстници
всички весели момчета.
Нашъ Стоичко командира
всѣка сутринъ ги събира,
грабналъ мечъ въвъ дѣсница,
кривналъ шапка на главица,
и накиченъ съ китка росна —
той командата си боса
самъ я весело повежда
строго — строго ни поглежда,
командува и нарежда:
— Ходомъ маршъ, войници, честни!
Лѣви, дѣсни, лѣви, дѣсни!

Ил. Бонски, Чер. брѣгъ

3. НОЩЬ

Широката пжтека
самичка есенъта
закрива я съсъ лека
завивка отъ листа.

Въвъ тази вечеръ късна
безмѣлвната луна
отдавна вече прѣсна
тя бледна свѣтлина.

Листата подъ краката
се чуватъ — шумолятъ
и звуци отъ рѣката
слуха ни веселятъ.

Евгений Гжбевъ.
I-ви кл. — София.

4. МОЕТО ДРУГАРЧЕ

Презъ единъ зименъ день
татко ме извика на двора да видя
едно премръзнало врабче. Ви-
дѣхъ го да разперва крилца и
да ее мѣчи да хвъркне, но без-
помощно паднаше. Започнахъ да
газя снѣга, който достигаше по-
ловины метъръ. Когато го набли-
жихъ, азъ лекичко се наведохъ
и го взехъ между дветъ си рѣце.
По почувствува топлина, поот-
пусна се и довърчиво се сгуши
при менъ.

В есохъ го въ кухнята. Сложихъ му трошци, съ които то се нахраня до насита. Гледахъ го и се грижехъ за него, но то отъ день на день ставаше все по-тъжно. То не можеше да хвърчи. Крилата му завинаги бѣха измръзнали, само леко подкачаше съ малките си крачка. Когато се връщахъ отъ училище, азъ тичахъ право при него. Тогава то съ смѣшни подскачания кацваше на рѣката ми, после на рамото ми, а азъ го галѣхъ и му приказвахъ като на малко другарче.

Така минаваха днитѣ. Веднажъ, когато поискахъ да го нахраня — нѣмаше го. Намѣрихъ го сгушено задъ единъ сандѣкъ. Взехъ го въ рѣцетъ си. То бѣше студено трупче. Не знамъ защо умрѣ моето малко врабче, дали отъ мѣка по своитѣ премръзнали крилца, или за волния животъ на пекъ, вѣгъръ и мразъ. Съзри закапахъ отъ очитѣ ми и оросиха трупчето на моето малко другарче.

Ив. В. Янковъ
уч. отъ IV отд. София.

5. ВСРѢДЪ ПРѢСПИТЪ

— Ахъ, господинъ докторе!
Що ще стане съ милата ми
Цвѣтанка? Боже, смилѣ се за мене
не ме оставяй самичка! — така
ридаеше една нещастна женица,
чието дете бѣше тежко болно.

— Успокойте се, госпожо,
успокойте се! Детето ви не ще
умре, но... може би... ще
остане слѣпо!

Клетата майка! Тя се разплака,
но сама не знаеше, защо плаче,
— отъ радостъ, или отъ тъга.
Тя се радваше, че милата ѝ дѣ-
щеря ще остане жива, а тъжеше,
че ще ослѣпѣе.

И наистина, Цвѣтанка оздравѣ,
но остана слѣпа. Никой не мо-
жеше да предположи, че е слѣ-
па, защото очитѣ ѝ бѣха като на
здравъ човѣкъ, само че отъ бо-
лестъ ѝ бѣше останало нѣщо
като перде на очитѣ ѝ, и тя
нищо не виждаше.

Добрата майка живѣеше съ
слѣпото си чедо въ една малка
кѣщица край селото. Тѣ нѣмаха
нидѣ никого и бѣха принудени
сами да изкарватъ прехраната си.
Майката работѣше отъ заранъ
до вечеръ, ала спечеленото не
стигаше да се прехранятъ. Най-
подиръ слѣпата Цвѣтанка се
принуди да проси милостиня. И
намираха се добри хора, които ѝ
помагаша: даваха ѝ достатъчно
хлѣбъ и друга храна. Даже и
пари. И зачести Цвѣтанка да
излиза край кѣщата, особено
зимно време и хвърляше храна
на нѣкой премръзнали врабченца,
че научиха се дори и коткитѣ,
та и зайчетата, и сѣрничкитѣ.
Цвѣтанка все имъ даваше отъ
храната си.

— Колко ми е тежко, майчице
да прося! — казваше Цвѣтанка
майци си. И тя си мислѣше за
сѣседа чичо Стоино който много
често я наскърбяваше. Той я
пѣдѣше, когато тя отиваше за
милостина край воденицата му.
Чичо Стоино мразѣше Цвѣтанка,
и като я видѣше все думаше: „На
мене ми умрѣха такива хубави
момичета, а тази кѣоравата ходи,
та се току спѣва изъ улицитѣ;
тя да бѣде умрѣла, а не моитѣ
ангелчета!“

Еднажъ Цвѣтанка, изпждена
отъ чичо Стоино, се върна пла-
чешката дома си. Сгуши се въ
кѣта край огнището и зачала да
се върне майка ѝ отъ гората
дето бѣше отишла за дърва. Ала
майка се забави много.

Цвѣтанка се уплаши да не би
майка ѝ да е затынала нѣкъде
между прѣспитѣ и реши да
отиде въ гората да я дири. Цвѣ-
танка добре знаеше пжтеката, що
водѣше къмъ гората, и се запжти
по нея. Силниятъ вѣтъръ засип-
ваше лицето ѝ съ снѣгъ; та
едвамъ кр чеше.

Колкото вървѣше по-нататѣкъ,
толкова вѣтърътъ по-силно пи-
щѣше. Пжтеката не се познаваше
вече; но Цвѣтанка, вцепенена отъ
студъ, отиваше все напредъ и
напредъ да дири майка си. Прѣ-
сѣкоха и се краката отъ умора,
а и рѣцетъ си не устѣшаше отъ
студъ.

Тя се спрѣ да си почине. Вѣ-
търътъ поутихна.

Цвѣтанка се вслушва и чува
пѣшкане. Пакъ слуша, и ѝ се
чини, че пѣшкането идва отъ
дѣнъ земя.

Приближава къмъ гласа, ала се
спѣва въ единъ клонъ и пада
вързъ него. „Моля ти се, помо-
гни ми!“ — чува се гласъ изъ
подъ клона. — „Ти ли си, чичо
Стоино?“ — извикала Цвѣтанка.
— „Азъ съмъ, азъ! Моля ти се,
подигни клона, че ще загина
подъ него!“ Цвѣтанка се опита
да помогне, ала не мога, защото
клонътъ бѣше голѣмъ. „Сега
ще ида въ село да доведа хора“,
— рече тя и се запжти къмъ село.

Нѣколко селяни, водѣни отъ
Цвѣтанка приближаваха все къмъ
чичо Стоино. Тѣ забелязваха, че
отъ близкото дърво се билъ от-
чесналъ единъ клонъ, види се,
натѣгналъ отъ снѣгъ и падналъ
въ сѣщото време, когато мино-
валъ подъ дървото Чичо Стоино,
та го затрупалъ. Селянитѣ за-
обиколиха клона и всѣки хвана
по единъ край, за да го отмѣ-
стятъ. И Цвѣтанка помагаше. По-
дигнаха клона, той се премѣтна
и съ премѣтането си удари
Цвѣтанка по лицето. Тя изпищѣ
и падна на земята. Ала чудо!...
Цвѣтанка прогледна; види се
клонъ като я удари по лицето
раздръ пердето на очитѣ ѝ.

Зарадванитѣ селяни съ още по-
зарадваната Цвѣтанка взеха на
рѣце чичо Стоино, който бѣше
въ несвѣстъ вече и отнесоха го
въ воденицата му и го свѣстиха.
Благодарниятъ чичо Стоино още
сѣщия день приbralъ въ водени-
цата си Цвѣтанка, заедно съ
майка ѝ.

Невѣнка Николаева

СЪБИРАТЕЛИ МАРКИ?

ПЖТЕКА ШЕ ВИ ПОМОГНЕ
Мили пжтековци,
Вие знаете вече, кой е онѣ ан-
гличанитѣ, който за прѣвъ пжтъ
направилъ докладъ до правител-
ството, че за е необходима пощен-
ска марка, за да се прекратятъ
всѣкакви злоупотреби при изпра-
щането на писмата. Това се е
случило презъ 1840 г. Отъ тогава
до днесъ неизброимо количество
марки сѣ се отпечатали и прѣс-
наля по цѣлото земно кълбо.
Всѣка една отъ тѣзи миниатюрни
тънки картинки ни говори за из-
вестно историческо събитие въ
отдѣлнитѣ държави. Който иска
да познае историята на нѣкой
народъ, нека се запознае и съ
неговитѣ марки.

Събирането на марки е люби-
мо занимание. Не само гражда-
нитѣ, но и царѣтъ сѣ съ при-
страствали къмъ него.

Първиятъ монархъ колекционеръ
на пощенски марки е Георгъ V.
Още като кадетъ британскитѣ
владеетелъ прѣзъ време на пжте-
шествията си е набавялъ ценни
марки. По късно той си опредѣ-
лилъ единъ бюджетъ отъ око-
ло 2,000,000 лв. годишно, за да
купува марки. Цѣлата колекция
се съхранява въ Букингамскитѣ
дворецъ и се заведва отъ спе-
циаленъ чиновникъ. Оценена е
на 70,000,000 лв.

А знаете ли кои сѣ най-рѣд-
китѣ екземпляри въ тая прочута
колекция? Това сѣ оригиналитѣ
проекти на сѣръ Роналдъ
Хилъ, изработени съ постни бои.
На второ мѣсто стоятъ прочути-
тѣ две марки Маврити, съ не-
точения текстъ, Rose-Office, оце-
нени 4,000,000 едната, а на тре-
то мѣсто Австралийската марка
4 пенса отъ 1854 г. съ обърнатъ
лебедъ.

За други царѣ колекционери
на пощенски марки се прочете-
те въ следующия брой на Пжтека.
Всички пжтековци, голѣми и
малки, могатъ да обогатятъ сво-
итѣ колекции като се отнесатъ
за необходимитѣ марки чрезъ
вестника къмъ всички читатели.
Подчертанитѣ думи въ тази
страничка ще се обясняватъ отъ
самитѣ пжтековци. Който обясни
най-много думи, ще получи голѣ-
ма премия.

Съ пжтековски поздравъ леля
Лазарина.

НОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ИЗЛОЖБА

отъ художника ВАСИЛЬ СТОИЛОВЪ

На 18 т. м. проф. Цено Тодо-
ровъ откри първата изложба на
четиримата млади художници:
Васка Генадиева Еврова, Николай
Евровъ, Ст. Георговъ и М. Ке-
цкаровъ, всички завършили наша-
та Художествена академия. Тѣ
редовно участвуватъ въ общитѣ
есенни изложби, създали сѣ си
име на талантливи творци въ
областта на портрета, пейзажа
и мъртвата природа. Изкуството
имъ, вече напълно уяснено и
оформено като стилъ и пжтъ,
носи щастливи изненади.

Най-талантлива отъ изложите-
литѣ, Васка Генадиева Еврова
притежава всички качества — чув-
ство за личенъ тонъ, върно пси-
хологично отношение къмъ човѣ-
ка, здрава конструкция на фор-
мата — които я смѣло поставятъ
въ реда на най-добритѣ ни пор-
третисти. Работи като „Сестра
ми“, „портретъ на г-ца О. Л.“,
„Анаисъ“, мъртвитѣ ѝ природи
„Фикусъ“ и „Ябълки“, — под-
казватъ възможноститѣ и изне-
надитѣ, на които е способна тази
духовна и съ голѣмо сърдце
жена.

Всички портрети на Николай
Евровъ сѣ дадени въ единъ тъ-
нѣкъ тонъ, свободно изпълнени,
подчертани като характеръ. Най-
добритѣ му портрети сѣ: „Майка
ми“, „Д-ръ Никола Миховъ“,
„Портретъ на Н. С.“ и др. У

него портретираната фигура до-
бива нѣкаква благородна човѣч-
ностъ; хората му гледатъ дълбо-
ко, съ изразъ.

Ст. Георговъ изненадва съ
толкова свежитѣ си пернишки
платна. Това сѣ пейзажи, рису-
вани съ завидна лекота, въ ин-
тересенъ зеленъ тонъ, облѣни въ
слънце и атмосфера. Честно ви-
дѣни, тѣ подкупватъ съ една
проста сърдечностъ, която затрог-
ва. „Табана-Перникъ“, „Изъ Пер-
никъ (28)“, „Голо бърдо“ и др.
сѣ наистина сполучливи работи
пропити съ чувство, оригинални
и лични.

Скулпторнитѣ работи на М.
Кецкаровъ сѣ съвѣстно проучени,
ала неосвободени още отъ черти
на академично упражнение. Има
много хубави сполучени нѣща въ
тия донѣкъде еднообразни и по-
втѣрящи се глави! Бюстоветѣ на
Ц. К., Кица Маркова и Б. Ш.
показватъ какво може младия
скулпторъ, ако не гледаше по-
върхността на формата, а въ-
боко я търсѣше, за да се добере
до изразъ, безъ който тя остава
всѣкога мъртва.

Изложбата прави хубаво впе-
чатление, добре и съ вкусъ по-
редена. Изнесеното отъ четири-
мата е пълно съ надежди.

„Пжтека“ съветва пжтековци
да посетятъ изложбата!

ЗАДАЧА ОТЪ БАЙ СТАНЮ ПОЗНАВАЧА

Единъ пжтечко ми изпрати
такава задача: женско име съмъ,
прибавите ли въ началото бук-
вата А, ще стана столица на
една съседна държава. Азъ
веднага ѝ отгатнахъ: Атина.
Нали и Атина е била богиня —
значи пакъ жена. Че какъ нѣ-
ма да я отгатна! Впила се е
тая дума въ ума ми и не из-
лиза отъ главата ми. Нали скоро
се завърнахъ отъ тоя градъ!
Още въ ушитѣ ми пицятъ
гласчетата на малкитѣ гърчета,
които ни акламираха, когато
посетихме тѣхнитѣ училища.

Та, бай ви Станю, заедно съ
своитѣ другари екскурзиянтъ,
бѣше въ две отъ новитѣ мо-
дерни училища на Атина. Та-
кива въ Гърция имало около
400. Наистина много интересни.
Приличатъ на чардаци. Нѣматъ
покриви, защото най-горе е те-
раса за игрище. И не само
най-горе, ами и отъ страни, на
втория и третия етажъ има
обширни тераси, по-скоро па-
раходни палуби, долната и гор-
ната, отъ нѣкой голѣмъ океан-
ски параходъ. По тоя начинъ
пжтековцитѣ отъ всѣки етажъ,
дори отъ всѣко отдѣление, си
иматъ специаленъ издигнатъ
дворъ и не се блѣска въ вси-
ки на едно мѣсто.

Тѣзи открити тераси служатъ
и за гимнастически салони. Та-
ка ученицитѣ играятъ на въз-
духъ и слънце. Трѣбва да се
знае, че въ Атина почти не
вали снѣгъ. Случи ли се нѣкой
година такава нѣщо, снѣгътъ
не трае повече отъ единъ-два
дни. Тогава не само за мал-
китѣ, но и за голѣмитѣ тия
дни сѣ истински празници.
Магазинитѣ се затварятъ и
учебнитѣ занятия се прекратя-
ватъ. Всички тогава излизатъ
на вѣнъ, грабватъ снѣга като
ситна захаръ, правятъ го на
топки и се биятъ съ тѣхъ. На-
стѣпва оживление, игри, смѣхъ
и веселие. Гърчетата се тър-
калятъ по снѣга като мечета.

Бай ви Станю видя колк-
буйни и пѣргави сѣ тия гър-
чета. Като влѣзохме въ тѣх-
нитѣ стаи, тѣ стояха мирно и
безшумно по столоветѣ си, ка-
то ни гледаха любопитно съ
своитѣ черни очички, като ма-
слини. Щомъ, обаче, ги пусна-
ха, разтичаха се, заобиколиха
ни, гледаха ни съ любопитство
и дори единъ пжтечко, който
имаше фотографически апаратъ,
ни фотографира.

Когато си тръгнахме отъ

кресливитѣ гърла на гърчетата
започна да се носи...

Хайде, пжтековци, отгатне-
те! Думата е националния въз-
гласъ на гърцитѣ, нѣщо какъ-
вото е нашето „ура!“ Гръцката
дума се състои отъ 4 букви.
На, нашия езикъ тя напомня
предметъ за пресяване, само
че първата буква е З.

--- Ха, Татунчо, кажи ми,
каково викаха гърчетата!

--- „Зито!“ Нѣщо, което се
чува като „сито“!

--- Браво, Татунчо! Така ви-
каха и ни изпратиха до авто-
мобилитѣ, следъ което тичаха
известно време следъ тѣхъ,
като махаха съ шапки и рѣце.

Гърцитѣ сѣ буенъ и живъ
народъ. Тѣ обичатъ спорта и
най-добре бѣгатъ и плуватъ.
Отъ Гърция въ днешния спортъ
се въведоха олимпийскитѣ игри
и маратонското надбѣгване.

Атина е градъ като Плов-
дивъ, съ нѣколко тепета, само
че тѣ сѣ исторически и сѣ
предметъ на внимание отъ цѣлъ
свѣтъ. Тамъ е прочутия Акро-
полъ, върху който стърчатъ
нѣколко храма и така нарече-
ния Партенонъ. Този Партенонъ
който представлява „палело-
грамъ съ голѣми мраморни ко-
лони, е едно чудо на строител-
ство. Въ дългата страна има
седемнадесетъ колони, а въ
къщата осемъ.

Хайде сега, кажете ми, кол-
ко колони има всичко! Зада-
чата е лесна, гледайте да не я
сбъркате.

Който изпрати въ издател-
ство „КНИГА“, бул. Ц.
Йоанна 29 пощенски марки
за 20 лв., ще получи единъ
отъ много интереснитѣ ро-
мани на Уолесъ:

„Милионъ
противъ
милиардъ“

или

„Зелениятъ стрелецъ“

Който изпрати марки за 30
лв., ще получи и двата романа.

Който занесе или изрѣже и изпрати по пощата тоя

КУПОНЪ

въ редакцията на „ПЖТЕКА“ бул. Царица Йоанна, 29

ще получи безплатно излѣзлитѣ до се-
га три броя отъ слѣдния се съ „П ж т е к а“
интересенъ „В е с т н и к ъ за ю н о с и“

Изрѣжете купончетата отъ тия три броя.
Тѣ се намиратъ при заглавието на романа на
2^а стр. Отъ днесъ „ПЖТЕКА“ почва да дава
сжшитѣ купончета; 16 поредни (отъ № 1 до № 16)
носятъ на събирача една книга на стойностъ 30 лв.
безплатно!

Внимавайте за новия адресъ на „ПЖТЕКА“!